

Årsberetning

Ankestyrelsen

Indholdsfortegnelse

	Forord	5
1	Ankestyrelsen	6
2	Ankestyrelsens bygninger	8
3	Aktiviteter i 2009 – Huset rundt	10
	Sagsbehandling i tal og overskrifter	10
	Praksiskoordinering og vejledning	13
	Dataindsamling og analyse	14
	Kommunikation og presse	15
4	Børneområdet i fokus	16
5	To nye nævn	18
6	Åben myndighed	22
7	Velfærd og Analyse	24
8	Arbejds miljø	26
9	Arbejdsskade	28
10	Service og Udvikling	30
11	Frem mod 2010	33
12	Nøgletal i 2009	35

Titel Ankestyrelsen 2009

Udgiver Ankestyrelsen, juni 2010

Redigering Ankestyrelsen

Designkoncept og layout Identitet & Design AS

Tryk Litotryk

Hjemmeside www.ast.dk

Denne publikation kan frit citeres med tydelig kildeangivelse

Forord

VI VIL SKABE TILLID TIL ANKESTYRELSEN VED AT VÆRE EN ÅBEN MYNDIGHED

Som øverste administrative klageinstans på det social- og beskæftigelsesretlige område er borgernes retssikkerhed omdrejningspunktet i vores arbejde.

Enhver, der modtager en afgørelse fra Ankestyrelsen, skal have tillid til, at afgørelsen er korrekt, og at alle retssikkerhedsgarantier er overholdt.

Det kræver en indsats at opbygge en sådan tillid. Et højt fagligt niveau er en forudsætning, men er ikke i sig selv tilstrækkeligt, hvis ikke der er grundlæggende tillid til styrelsen, fx fordi afgørelser træffes i uigennemsigtige processer.

Som led i at fastholde omverdenens tillid til Ankestyrelsen har vi i 2009 haft et særligt fokus på at være i åben dialog med vores omverden om vores arbejde og udvikling.

Vi har i det nære etableret et kontaktforum for vores beskikkede medlemmer for gennem en åben og konstruktiv dialog at udveksle synspunkter og sikre gensidig afstemning af forventninger. På arbejdsskadeområdet er vores møderække med forsikringselskaber udvidet til også at omfatte fagforeninger. Samarbejdet med kommunerne om vejledningsbistand i den daglige sagsbehandling og om praksisundersøgelser har haft prioritet. Og vi har vægtet en tæt kontakt med kommunerne om fortolkning og formidling af gældende praksis og forestået undervisning særligt på børneområdet. Alt sammen eksempler på initiativer som skal medvirke til at fastholde tilliden til Ankestyrelsen.

Denne årsberetning er i sig selv et udtryk for Ankestyrelsens bestræbelser på at være en moderne og transparent organisation i dialog med omverdenen.

Vi har valgt at præsentere nogle af de udfordringer og nyheder, der i særlig grad satte deres præg på årets gang i styrelsen. Derudover har vi valgt at præsentere et udsnit af de mange aktiviteter og sager, som optog dagsordenen i vores fire afdelinger: Velfærd & Analyse, Arbejdsskade, Arbejdsmiljø og Service & Udvikling.

Rigtig god fornøjelse med læsningen.

Thorkil Juul
Styrelseschef

1 Ankestyrelsen

HVEM ER VI – KORT FORTALT

Ankestyrelsen er landets øverste administrative klageinstans og praksiskoordinerende myndighed på social- og beskæftigelsesområdet.

Ankestyrelsen har herudover pligt til på landsplan at koordinere praksis og vejlede om praksis med henblik på, at afgørelser, som kan indbringes for Ankestyrelsen, de sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene træffes i overensstemmelse med lovgivningen.

Endelig har Ankestyrelsen til opgave at tilvejebringe viden om udviklingen inden for det social- og beskæftigelsesretlige område til interessenter og offentligheden i form af undersøgelser og statistikker, der samlet giver et konkret billede af kommunale afgørelser og sagsbehandling inden for det social- og beskæftigelsesretlige område.

Ankestyrelsen blev oprettet i 1973 og er en styrelse under Socialministeriet.

Størstedelen af de omkring 300 ansatte er jurister. Dermed er Ankestyrelsen en af landets største juristarbejdspladser.

Uafhængig af instrukser

Vi er en administrativ, domstolslignende myndighed. Vi er uafhængig af instrukser og udtalelser fra myndigheder eller andre om, hvordan den enkelte sag bør behandles og afgøres.

Vores opgaver er blandt andet:

- Arbejdsskadesager
- Børnesager, herunder underretninger
- Servicelovssager

Derudover leverer vi sekretariatsbistand til følgende selvstændige nævn og udvalg:

- Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, ABU
- Arbejdsmiljøklagenævnet, AMK
- Ligebehandlingsnævnet, LBN

Læs mere om Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg og Ligebehandlingsnævnet i kapitel 5 samt Arbejdsmiljøklagenævnet i kapitel 8.

Specialiseret viden kommer mange til gode

Ankestyrelsen bruger sin viden og ekspertise fra den konkrete sagsbehandling i praksisundersøgelser, analyser og statistikker, der samlet giver et konkret billede af kommunernes afgørelser og sagsbehandling inden for social- og beskæftigelsesområdet.

På den måde sørger vi for, at vores specialiserede juridiske viden udbredes til borgere, praktikere, politikere, samarbejdspartnere, pressen og andre interesserede.

Vi udsender praksisundersøgelser, statistikker og principafgørelser for at koordinere praksis hos kommunerne, de sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene. Dermed er Ankestyrelsen med til at sikre, at afgørelsen af en borgers sag ikke afhænger af, hvor i landet man bor, at myndigheders afgørelser er korrekte, og at de har samme kvalitet.

Ankestyrelsens mission

Ankestyrelsen skal som øverste klageinstans på velfærdsområdet træffe afgørelser og fastlægge praksis på landsplan.

Ankestyrelsens vision

Vi vil være kendt for vores korrekte og forståelige afgørelser og analyser.

Vi vil anvende vores samlede viden til at sikre et helhedsorienteret perspektiv på velfærdsområdet.

Vi vil skabe tillid til Ankestyrelsen ved at være en åben myndighed.

Ankestyrelsens værdier

Entusiasme – Imødekommenhed – Tværfaglighed – Kvalitet – Respekt.

2 Ankestyrelsens bygninger

ET HISTORISK VINGESUS

Da vi gerne vil være en åben myndighed, har vi valgt at åbne dørene til vores baggård og smukke historiske have. Vi har længe set, hvordan mange turister nysgerrigt stikker næsen ind, fordi huset tydeligvis emmer af historie. For at byde dem nærmere har vi valgt at sætte plakater op i vores porte. På plakaterne kan man læse om bygningernes lange historie, hvori der blandt andet medvirker fattige barselskvinder, forældreløse kassebørn, en rig bagermester, en bekymret enkedronning og tre bygmestre, som i dag lægger navn til styrelsens mødelokaler.

I huset har man i mere end 200 år kunnet bede om hjælp fra myndighederne. Her vil vi genfortælle en smule af det historiske vingesus.

Frederiksstadens største have

Når man kigger gennem porten i Amaliegade 23 bliver man draget af de flotte orange nuancer. Fortsætter man videre ind gennem porten, kommer man til vores have – og ikke hvilken som helst have. Haven er faktisk Frederiksstadens største med mere end 100 år gamle frugttræer.

Nederst i haven, tæt på skellet til det nuværende Medicinsk Historisk museum, står en døbefont til brug for en hurtig barnedåb. Den blev brugt, da der var en fødselsstiftelse på adressen.

Tre mestre og tre stilarter

Husene i Amaliegade 23-25 er bygget inden for en kort periode af tre forskellige bygmestre i tre forskellige stilarter og til forskellige formål.

Amaliegade 23 - engang et bageri

Amaliegade 23 blev opført 1750-52 i rokoko af hofbygmester Nicolai Eigtved, som også har tegnet Amalienborg. Det blev bygget til en bagermester.

Amaliegade 25 – Danmarks første fødselsstiftelse – især for fattige kvinder

Det nordlige forhus og sidehus, som har indgang fra Amaliegade 25, er opført 1755-57 i barok af Lauritz de Thurah, der afløste Eigtvad som hofarkitekt. De Thurah opførte bygningen til sig selv. Han havde dog ikke råd til at bo der, så bygningen blev lejet ud til Grev Knuth af Knuthenborg.

Forebygge hemmelige fødsler og ombringelse af fostre

I 1782 købte enkedronning Juliane Marie bygningerne i Amaliegade 25.

Dronningen fik dem indrettet til fødselsstiftelse og senere plejestiftelse for nyfødte fra Frederiks Hospital. I 1803 blev fødselsstiftelsen udvidet med Amaliegade 23, og de tre bygninger har siden fungeret samlet.

Enkedronning Juliane Maries ønske var at forebygge børnefødsler i "dølgsmål" – altså fødsler i det skjulte og fosterdrab. Stiftelsen var derfor især beregnet på ugifte og fattige mødre, der ikke havde råd til at få hjælp under hjemmefødslen. Fødsels- og Plejestiftelsen fungerede frem til 1910, hvor stiftelsen blev en del af Rigshospitalets nye fødeafdeling.

Mellembygning – en udvidelse af fødselsstiftelsen

Mellembygningen er i nyklassicisme og er tegnet af Joseph Bernard Guione. Bygningen er opført i 1785-87 til den fødselsstiftelse, som lå i nr. 25. Her var også indrettet enkelte beboelsesrum for stiftelsens ansatte. Bygningen havde dengang et smukt indgangsparti fra Amaliegade, men det er senere fjernet, så bygningen i dag er uden selvstændig indgang.

Kassebørnenes hus

Efter sigende var der ud mod gaden en særlig åbning med en kasse, hvori forældre anonymt kunne lægge børn, de ikke havde råd til at tage sig af. Formålet var at modarbejde børnedrab.

Statslige kontorer inden for det sociale område

I 1922 overtog Indenrigsministeriet alle husene. Bygningerne blev brugt til Invalidforsikringsretten, og præsidenten for Invalidforsikringsretten, den senere minister K.K. Steincke, havde kontor på 2. sal. Senere flyttede Socialstyrelsen ind. Og i 1973 fik bygningerne så den nuværende beboer, Den Sociale Ankestyrelse – nu Ankestyrelsen. Dermed er det stadig et hus, der hjælper borgere – nu med arbejdsskadesager, arbejdsmiljø, børnesager, ligebehandling og andre social- og beskæftigelsesretlige sager.

3 Aktiviteter i 2009 – Huset rundt

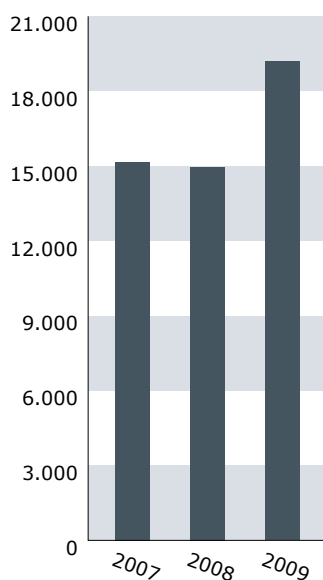
SAGSBEHANDLING I TAL OG OVERSKRIFTER

Ankestyrelsens største opgave er at træffe afgørelser i enkeltsager.

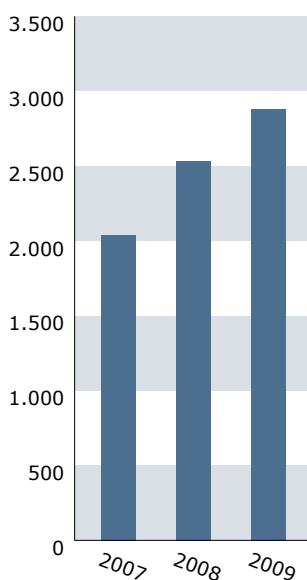
Henover de seneste år har antallet af oprettede sager i Ankestyrelsen været støt stigende, men i 2009 oplevede Ankestyrelsen en markant større tilgang af sager, hvor sagsantallet steg ca. 28 procent set i forhold til 2008. Det betød, at Ankestyrelsen oprettede i alt over 25.000 konkrete klagesager, hvoraf den overvejende del var sager efter arbejdsskadelovgivningen.

Oprettede sager

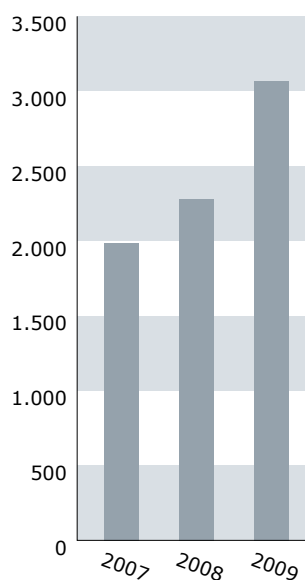
Arbejdsskadesager

Principielle sager

Øvrige sager

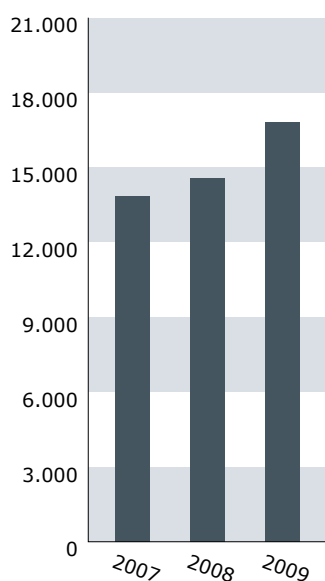
Vi løber stærkt med korte sagsbehandlingstider som mål

Ankestyrelsen er meget bevidst om, at kort sagsbehandlingstid er væsentlig for at sikre borgernes retssikkerhed. I 2009 løb Ankestyrelsens medarbejdere stærkt for at sikre, at de mange indkomne sager blev behandlet hurtigt og med en høj faglig kvalitet til gavn for borgerne.

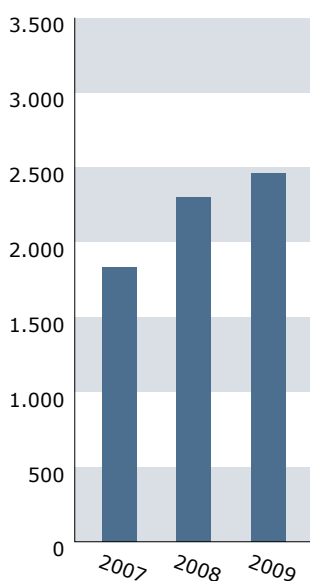
Ankestyrelsen afsluttede over 22.000 sager mod knap 20.000 sager i 2008.

Afgjorte sager

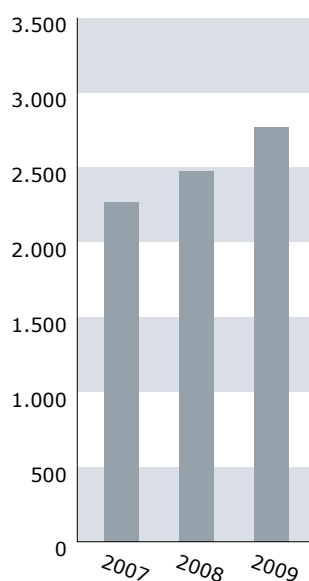
Arbejdsskadesager

Principielle sager

Øvrige sager

I årsberetningens kapitel 12 findes samlede oversigter over oprettede og afsluttede sager, sagsbehandlingstider, omgørelsesprocenter og retssagsstatistikker fordelt på lovområder og sagstyper.

Arbejdsskadesager

Den markante stigning af oprettede sager inden for arbejdsskadeområdet i 2009 skyldes i høj grad en Højesteretsdom afsagt i første halvår af 2009. Dommen indebærer en ændring af Ankestyrelsens praksis for genoptagelse og betød, at Arbejdsskadestyrelsen genoptog omkring 8.500 sager med deraf efterfølgende flere klagesager til Ankestyrelsen.

Læs mere om de udfordringer, som prægede arbejdsskadeområdet i 2009 i kapitel 9.

Principielle sager – sager af principiel eller generel betydning

Ankestyrelsen er øverste administrative klageinstans i sager på det social- og beskæftigelsesretlige område, hvor kommunen har truffet afgørelse, og hvor det sociale nævn eller beskæftigelsesankenævnet har truffet afgørelse som anden instans. I disse sager kan Ankestyrelsen beslutte at antage sagen og behandle den som 3. instans, hvis den indeholder spørgsmål af principiel eller generel betydning.

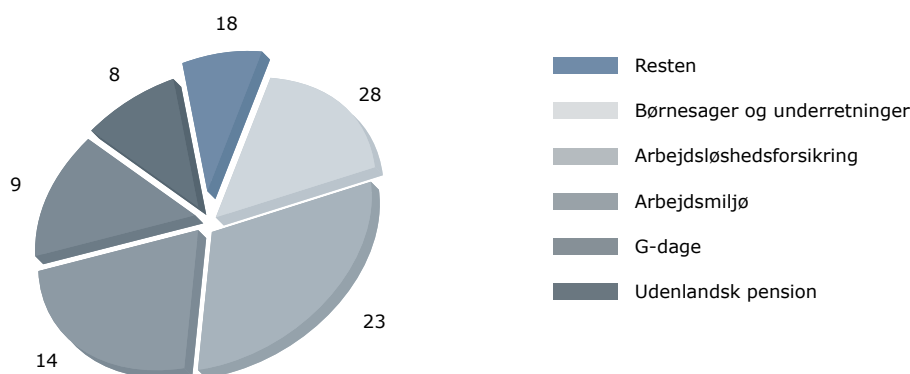
En sag er fx principiel, hvis den omfatter forhold – typisk fortolkningsspørgsmål – Ankestyrelsen ikke tidligere har taget stilling til, herunder spørgsmål i forbindelse med nye regler.

Udviklingen i modtagelsen af de principielle sager har henover de seneste år været jævnt stigende.

I kapitel 7 kan du læse om to af de emner inden for det principielle område, som i særlig grad satte fokus på de principielle sager og deres praksiskoordinerende funktion i 2009.

Øvrige sager

Ankestyrelsens øvrige sager dækker et bredt spektrum af sager efter anden lovgivning:

Den markante udvikling i oprettede sager fra 2008 – 2009 har flere årsager. En del af stigningen skyldes bl.a. sager til det nye Ligebehandlingsnævn, og at antallet af underretningssager på børneområdet steg væsentligt i 2009.

Læs mere om Ligebehandlingsnævnet i kapitel 5 og om underretninger i børnesager i kapitel 4.

Juridiske afgørelser der også afspejler den almindelige opfattelse i samfundet

Når der bliver truffet afgørelser, er det ikke alene Ankestyrelsens ankechefer og jurister der deltager. Den overvejende del af afgørelserne træffes på møder med deltagelse af beskikkede medlemmer. De beskikkede medlemmer deltager som lægmænd og skal ikke repræsentere særlig faglig viden om sagerne eller lovgrundlaget.

De beskikkede medlemmer bidrager til, at afgørelserne afspejler den almindelige opfattelse i befolkningen.

PRAKSISKOORDINERING OG VEJLEDNING

Ankestyrelsen varetager sin praksiskoordinerede funktion gennem offentliggørelse af afgørelser i principielle sager og koordinerende virksomhed i form af praksisundersøgelser.

264 principafgørelser

Ankestyrelsen udsender og offentliggør visse afgørelser i anonymiseret form som principafgørelser. Principafgørelser er bindende retskilder, som underinstanserne skal anvende i tilsvarende sager.

Ankestyrelsen offentliggjorde 264 principafgørelser i 2009, mod 170 principafgørelser i 2008.

Principdatabase giver adgang til alle principafgørelser

Principafgørelserne offentliggøres i en principdatabase på Ankestyrelsens hjemmeside.

Databasen rummer nu cirka 2.800 principafgørelser, og man kan fx søge direkte på lovbestemmelser, paragraffer og udvalgte søgeord samt på principalsager, der er antaget, men endnu ikke afgjort.

Løbende revision og opdatering af databasen

I 2009 blev alle principafgørelser, der var mere end 10 år gamle kasseret – medmindre de udtrykkeligt indeholdt et gældende principielt budskab.

Fire praksisundersøgelser

Praxisundersøgelser er stikprøveundersøgelser af kommunale afgørelser og konkret sagsbehandling inden for et bestemt emne på det sociale og beskæftigelsesretlige område. Praxisundersøgelser skal være med til at sikre en tilfredsstillende kvalitet i afgørelserne og en ligebehandling af borgerne uanset, hvor i landet de bor.

Udvælgelsen af emner finder sted i samarbejde mellem Ankestyrelsen, statsforvaltningerne og Det Rådgivende Praxisudvalg.

I 2009 gennemførte Ankestyrelsen fire praksisundersøgelser:

Tilkendelse af førtidspension (offentliggjort oktober 2009)
Boligindretning efter servicelovens § 116 (offentliggjort december 2009)
Anbringelse af børn og unge (offentliggjort december 2009)
Tilkendelse/afslag på revalidering (offentliggjort december 2009)

Ankestyrelsen har ansvaret for praksiskoordinering på landsplan, mens statsforvaltningerne har ansvaret på regionalt plan. Du finder statsforvaltningernes gennemførte praksisundersøgelser på vores hjemmeside eller på www.statsforvaltning.dk.

Læs mere om dialog om praksisundersøgelser i kapitel 6.

DATAINDSAMLING OG ANALYSE

En vigtig opgave for Ankestyrelsen er at indsamle og formidle faktisk viden om social- og beskæftigelsesområdet. Det sker via udarbejdelse af analyser og statistikker.

Statistikker

I 2009 udarbejdede Ankestyrelsen følgende statistikker:

- Afgørelser om førtidspension
- Afgørelser om anbringelse af børn og unge
- Ankestyrelsens afgørelser på arbejdsskadeområdet
- Ankestatistik for beskæftigelsesankenævn og sociale nævn
- Brugere af forsorgshjem og herberger mv.
- Afgørelser om støtte til køb af handicapbiler

Ankestyrelsen har i 2009 haft særlig fokus på at forbedre og forenkle statistikkerne for at sikre den bedst mulige anvendelighed og tilgængelighed for brugerne.

Du kan finde alle statistikkerne på Ankestyrelsens hjemmeside, www.ast.dk.

Hvis du har brug for tal fra Ankestyrelsen

På vores hjemmeside er der adgang til Ankestyrelsens indsamlede data under "Tal fra Ankestyrelsen". Her kan enhver interesseret frit søge efter en lang række statistiske oplysninger og sammensætte statistikker over det social- og beskæftigelsesretlige område.

Analyser

Ankestyrelsen gennemfører analyser og kortlægning af den velfærdspolitiske indsats.

Analyserne omhandler aktuelle emner, som politikerne efterspørger mere konkret viden om. Formålet er at belyse og analysere fx, hvordan indførelse af ny lovgivning konkret udmønter sig over for borgerne.

Et udsnit af analyser og undersøgelser gennemført og afrapporteret i 2009:

Bisiddere i børnesager
Antal sager pr. sagsbehandler på børneområdet
Undersøgelse om kommunernes sammenhængende børnepolitikker
Kommuner og regioners tilsyn på anbringelsesområdet
Undersøgelse af afgørelser truffet af børn og unge-udvalgene
Fordelingen af anbragte børn og unge med anden etnisk baggrund end dansk

KOMMUNIKATION OG PRESSE

Vores hjemmeside www.ast.dk er vores primære formidlingsplatform med forståelig og ajourført formidling med fokus på bruger- og borgervenlighed.

Vi var derfor stolte af, at vi i 2009 samlet indtog pladsen som 13. bedste statslige hjemmeside ud af 97 statslige deltagere ifølge Bedst på Nettets test.

Pressearbejde og nyheder

I 2009 udsendte vi 14 nyhedsbreve med nye P-afgørelser, 4 numre af Nyt fra Ankestyrelsen, 38 andre udsendelser til pressen og abonnenter, 4 praksisundersøgelser, 7 analyser, 6 årsstatistikker, 11 Højesteretsdomme og 10 udsendelser fra nævnene (Arbejdsmiljøklagenævnet og Ligebehandlingsnævnet).

Samtidig oplevede vi en stor efterspørgsel fra medierne på vores faglige viden. Dertil kom en række henvendelser i kølvandet på konkrete enkeltsager og reaktioner på vores praksisundersøgelser.

Samlet set var Ankestyrelsen og nævn i 2009 nævnt over 3000 gange i samtlige medier. Deraf 220 gange i landsdækkende aviser og 175 gange i radio og TV.

4 Børneområdet i fokus

UNDERRETNING ER UDTRYK FOR OMSORG

Underretningskampagnen "Tag signalerne alvorligt"

I 2009 gennemførte Ankestyrelsen underretningskampagnen "Tag signalerne alvorligt", som Folketinget havde besluttet i forbindelse med satspuljeforhandlingerne i 2008. Kampagnen skulle sætte fokus på børne- og ungeområdet og understøtte strategien om en tidligere indsats for disse børn og unge.

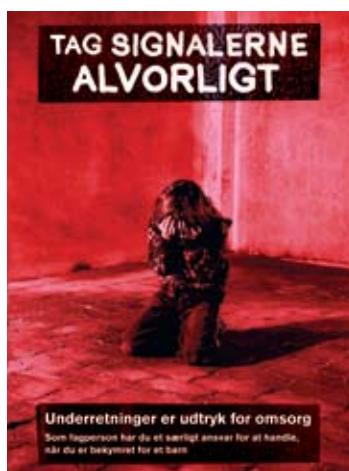
Alle borgere har en pligt til at underrette myndighederne, hvis de møder børn, som er udsat for omsorgssvigt eller overgreb. Som fagperson har man en såkaldt "skærpet underretningspligt", som går forud for tavshedspligten.

Kampagnens mål var at skabe mere viden om ansvaret for underretninger. Især fagfolk skulle have øget viden om deres skærpede underretningspligt. Flere skulle have kendskab til muligheden for at underrette til kommunen, samt at man kan underrette til Ankestyrelsen, hvis man vurderer, at en kommune ikke foretager tilstrækkeligt for barnet.

Målet var altså at få målgruppen til at underrette i øget omfang – og tidligere.

En bred kommunikationsindsats

Hovedelementerne i kampagnen har været pjecen "Tag signalerne alvorligt" samt et kampagnesite, der har været på Ankestyrelsens og Socialministeriets hjemmesider. Herudover har der været annonceret i fagblade og gennemført pressearbejde både i fagblade og i dagspressen.

Kampagnens grafiske blikfang.

Interessen for kampagnen viste sig hurtigt, idet 50.000 pjecer viste sig ikke at være nok, og der måtte derfor hurtigt trykkes ekstra oplag.

Efter kampagnen vidste 38 % af de adspurgte fagfolk, at man kan underrette til Ankestyrelsen.
Kendskabet steg dermed med 50 %.

Budskaber – tekst, web og video

Pjecen og kampagnesitet har kommunikeret konkret, hvad man skal gøre, hvis man er bekymret for et barn. Der er fx beskrevet eksempler på, hvilke signaler man skal reagere på.

Desuden har kampagnen forsøgt at holdningsbearbejde de menneskelige forhindringer, der kan være årsagen til, at man ikke underretter. Der er således arbejdet med budskabet, at man bør underrette, selv om det kan være grænseoverskridende at konfrontere forældre med sin bekymring – en bekymring, som kan være ubegrundet. *Hellere underrette for tidligt end for sent, og hellere en gang for meget end for lidt.*

Kampagnen har også lagt vægt på at formidle et mere grundigt billede af, hvad en underretning kan føre til. Fx at en underretning ikke altid leder til anbringelser uden for hjemmet, men også kan lede til et tilbud om en støtteperson i hjemmet eller en aflastningsfamilie.

Som en del af kampagnen er der også lavet to videofilm om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet. Filmene kan man se på kampagnesitet og YouTube.

Kampagnen har givet et stigende kendskab

For at synliggøre effekten af kampagnen er der blevet gennemført en kendskabsanalyse, hvor det blev undersøgt, hvilket kendskab forskellige faggrupper havde til underretning til kommunen og Ankestyrelsen før kampagnen og efter kampagnen.

Resultaterne af den endelige kendskabsanalyse viser bl.a., at kendskabet til, at man kan underrette til Ankestyrelsen er steget med markant.

Mens der ved kampagnens start kun var 25 % af fagfolkene, der kendte til muligheden for at underrette til Ankestyrelsen, var der efter 6 måneders kampagne 38 %.

I kampagneperioden modtog Ankestyrelsen i alt 214 underretninger. Det er en stigning i antallet af underretninger på 140 % set i forhold til samme periode året før.

5 To nye nævn

ANKESTYRELSENS BESKÆFTIGELSESDVALG

I maj 2009 vedtog Folketinget nye love om det enstrengede beskæftigelses- og klagesystem.

Lovene er en gennemførelse af aftalen om et enstrengt kommunalt beskæftigelsesystem, som regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance indgik i forbindelse med finanslovsaftalen for 2009.

Som led i denne aftale besluttede partierne at samle klagesagsbehandlingen på beskæftigelsesområdet i én klageinstans i Ankestyrelsen ved at sammenlægge Arbejdsmarkedets Ankenævn med Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg.

Sammenlægningen skete for at understøtte og sikre en stadig større sammenhæng og ensartet praksis i beskæftigelsesystemet i forhold til ydelser og indsats for såvel forsikrede som ikke-forsikrede personer på arbejdsmarkedet.

I praksis betød dette, at de sager som tidligere blev behandlet i de to instanser, pr. 1. august 2009 overgik til behandling og afgørelse i én og samme instans: Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg.

Uændret ret for borgerne

Borgerens ret til at få en klage behandlet blev ikke ændret som følge af sammenlægningen, idet det nye Beskæftigelsesudvalg fik samme kompetence, som de tidligere nævn.

Primære sagsområder i Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg

De fleste af udvalgets sager er klager over afgørelser, der er truffet i Arbejdsdirektoratet, a-kasserne eller uddannelsesinstitutioner. Derudover behandler Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg klager over beskæftigelsesankenævnenes afgørelser, hvis der indgår principielle eller generelle spørgsmål i sagerne.

Klagesager (ikke principielle sager)	Principielle sager
<ul style="list-style-type: none"> • Arbejdsløshedsforsikring • Arbejdsmarkedsuddannelser • Børnepasningsorlov • Ferieloven • Efterløn	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivering • Dagpenge som følge af sygdom eller barsel • Fleksjob • Fleksydelse • Førtidspension • Kontanthjælp • Revalidering
1. instans sager:	
<ul style="list-style-type: none"> • Ansættelsesbeviser • Dagpengegodtgørelse (g-dage) for 1., 2. og 3. ledighedsdag	

Sammensætningen af det nye Beskæftigelsesudvalg

Afgørelser i udvalget bliver – ligesom de øvrige sager i Ankestyrelsen - truffet på møder med deltagelse af beskikkede medlemmer.

Sammensætningen af det nye Beskæftigelsesudvalg er som udgangspunkt den samme som i de tidligere instanser. Det betyder, at sammensætningen ved behandlingen af de klagesager, der tidligere blev behandlet af Arbejdsmarkedets Ankenævn, er en anden end ved udvalgets behandling af sagsområder fra det tidligere Beskæftigelsesudvalg.

KL med som følge af et enstrengt beskæftigelsessystem

Som noget nyt repræsenteres Kommunernes Landsforening (KL) ved behandlingen af de sager, der hidtil blev behandlet i Arbejdsmarkedets Ankenævn. Dette skyldes, at kommunerne har en interesse i de afgørelser, nævnet træffer, som følge af etableringen af et enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem, herunder den kommunale finansiering af arbejdsløshedsdagpenge til forsikrede ledige.

LIGEBEHANDLINGSNÆVNET

Ligebehandlingsnævnet startede 1. januar 2009, og dermed fik Ankestyrelsen et nyt navn at tage hånd om. Nævnet overtog sagerne fra det tidligere Ligestillingsnævn og Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling.

Nye klagemuligheder i forhold til alder, handicap, seksuel orientering

Før oprettelsen af Ligebehandlingsnævnet kunne man klage til de to tidligere organer over forskelsbehandling på grund af køn og etnicitet både på og uden for arbejdsmarkedet. Med oprettelsen af Ligebehandlingsnævnet er det muligt at klage til én instans over forskelsbehandling på grund af køn, etnicitet, religion eller tro, seksuel orientering, politisk anskuelse, alder, handicap, nationalitet, hudfarve, social oprindelse *inden for* arbejdsmarkedet.

Nævnet behandler også klager over forskelsbehandling og diskrimination på grund af etnisk oprindelse og køn *uden for* arbejdsmarkedet.

Hvem træffer afgørelserne?

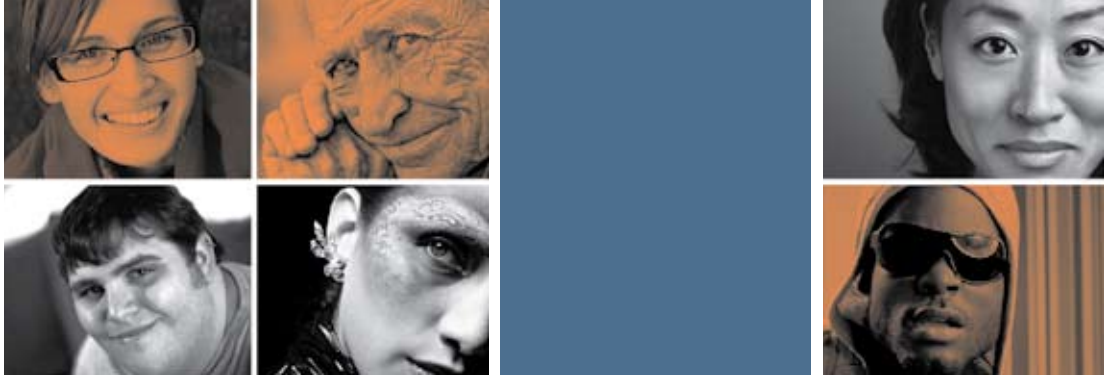
Ligebehandlingsnævnet består af formanden, landsdommer Tuk Bagger, og to næstformænd, Mikael Kragh og Finn Haargaard, begge byretsdommere. Derudover består nævnet af 9 juridiske medlemmer. På møderne deltager som udgangspunkt et medlem af formandskabet og to af de øvrige medlemmer.

Sagerne – og de nye sagsområder

Da Ligebehandlingsnævnet åbnede dørene i januar 2009, modtog nævnet samtidig alle verserende sager fra både det tidligere Ligestillingsnævn og Klagekomité for Etnisk Ligebehandling. Sagerne blev afgjort løbende i 2009 samtidig med, at Ligebehandlingsnævnet modtog ca. 200 nye sager.

Med Ligebehandlingsnævnet er det blevet muligt at klage over forskelsbehandling på grund af: Religion eller tro, seksuel orientering, politisk anskuelse, alder, handicap, samt national eller social oprindelse inden for arbejdsmarkedet.

I 2009 afgjorde Ligebehandlingsnævnet 64 sager. 32 af de afgjorte sager vedrørte forskelsbehandling på grund af køn. 8 af de afgjorte kønssager handlede om afskedigelse eller ændring af arbejdsvilkår som følge af graviditet og/eller barselsorlov. Nævnet har også behandlet tre sager om lige løn for samme arbejde.

Behov for mere dokumentation

Ud af 22 behandlede sager om etnicitet fik klager medhold i 4 sager. Når antallet ikke er større, kan det skyldes, at det ofte er svært at dokumentere denne form for forskelsbehandling.

Kun ti af de afgjorte sager vedrørte de nye forskelsbehandlingsgrunde. Det kan have den naturlige forklaring, at det er nyt, at man kan klage til et administrativt organ over forskelsbehandling på de områder. 8 sager vedrørte afskedigelse på grund af alder, mens 2 handlede om forskelsbehandling på grund af et handicap. Den første sag om handicap blev behandlet på et principielt nævnsmøde med 5 medlemmer med henblik på at få fastlagt, hvordan handicapbegrebet skal defineres.

Første år blev 64 sager afgjort:

- 32 handlede om køn
- 22 handlede om etnicitet
- 8 handlede om alder
- 2 handlede om handicap

Der er endnu ikke modtaget sager om forskelsbehandling på grund af seksuel orientering, politisk anskuelse eller religion og tro. Vi forsøger på forskellig vis at skabe opmærksomhed omkring disse nye klagemuligheder bl.a. gennem dialogmøder med de forskellige interesseorganisationer, ved foredrag, pjecer og udsendelser af nyhedsbreve.

Opmærksomheden omkring Ligebehandlingsnævnet

Der er uddelt mere end 20.000 pjecer til kommuner, politikredse, domstole, fagforeninger, arbejdsgiverforeninger og andre interesseorganisationer.

6 Åben myndighed

LØBENDE DIALOG MED DE BESKIKKEDE

Ankestyrelsen holder ca. 450 ankemøder årligt. I hvert ankemøde deltager 2 beskikkede medlemmer.

De beskikkede medlemmer er dermed en stor del af den daglige arbejdsdag i Ankestyrelsen. De fungerer som lægdommere i forbindelse med afgørelse af sagerne.

Netop fordi, at de beskikkede medlemmer har en så stor rolle i vores daglige arbejde, er det vigtigt med en god dialog. I foråret 2009 blev "Kontaktforum for de beskikkede medlemmer" derfor etableret.

Til forummet er der udpeget 5 beskikkede medlemmer, som fungerer som repræsentanter for de ca. 90 beskikkede medlemmer i Ankestyrelsen. Den løbende dialog skal bidrage til samarbejdet med den samlede gruppe af beskikkede medlemmer og de indstillende organisationer, og ikke mindst afhjælpe spørgsmål og uklarheder hos de beskikkede medlemmer. Dialogen skal desuden bidrage til den løbende udvikling af vores opgaver på sagsbehandlingsområdet.

MØDER MED FAGFORENINGER OG FORSIKRINGSSKABER

I løbet af 2009 afholdt Ankestyrelsen møder med arbejdsskedeforsikringsselskaberne og Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring, som udgør nogle af vores væsentlige interesser. Formålet med møderne var at skabe et forum for udveksling af erfaringer og gensidig orientering om forhold af fælles interesse.

Vi modtog fra starten meget positive tilkendegivelser efter afholdelsen af møderne, og besluttede at udvide vores mødeaktivitet til også at omfatte andre af vores interesser.

I foråret 2009 afholdtes således det første møde med nogle af de fagforeninger, som vi har mest kontakt med, når vi behandler arbejdsskadesager.

Vi oplevede en meget livlig og engageret dialog på møderne og fortsætter møderækken i 2010.

DIALOG OM PRAKSISUNDERSØGELSER MED KOMMUNER

Det sidste led i en praksisundersøgelse er den handlingsrettede vejledning og opfølgning til kommunerne. Formålet er at give feedback til kommunerne og dermed bidrage til en tilfredsstillende kvalitet af sagsbehandlingen.

Konkret dialog på flere måder

Vores konkrete dialog og samarbejde med kommunerne i forbindelse med praksisundersøgelser kan ske på flere måder:

- Vi har en skriftlig dialog i forbindelse med udsendelse af den foreløbige rapport
- Vi afholder dialogmøder om udvalgte resultater og emner
- Vi tilbyder undervisning til kommunernes ansatte
- Vi skriver uddybende og vejledende artikler i tidsskriftet Nyt fra Ankestyrelsen

Dialogmøder

I 2009 holdt vi dialogmøder i forlængelse af praksisundersøgelserne om henholdsvis boligindretning og tilkendelse af førtidspension. Formålet med møderne var en drøftelse af resultaterne i de enkelte undersøgelser med fokus på læring, best practice og vores anbefalinger. På dialogmøderne deltog fagpersoner fra de deltagende kommuner og fra Ankestyrelsen.

Derudover fik deltagerne lejlighed til at drøfte resultaterne i bredere forstand, herunder indretningen af de gældende regelsæt. Disse overvejelser kan Ankestyrelsen evt. videreformidle i kommende reformarbejder, eller overveje behovet for en ny principafgørelse på et specifikt område.

Kommunerne kan dele erfaringer om "den gode historie"

Ved dialogmøderne har kommunerne desuden indbyrdes mulighed for at dele "den gode historie". Hvordan indretter den enkelte kommune konkret sin behandling af de pågældende sager, og hvilke tiltag har rent faktisk båret frugt og virket efter hensigten?

Herigennem giver dialogmøderne kommunerne mulighed for at reflektere over egne processer og mulighed for videndeling og for at få input til anderledes måder at gribe de enkelte sager an på.

Det er med glæde, at vi kan konstatere, at der blandt deltagerne var tilfredshed med møderne. Derfor viderefører vi dem også for de kommende praksisundersøgelser i 2010.

7 Velfærd og Analyse

PRÆCISERING AF PERSONKREDS FOR MERUDGIFTER

Merudgiftsreglerne i serviceloven skal sikre, at personer med varigt nedsat funktionsevne kan få dækket de nødvendige merudgifter, som er en forudsætning for at få dagligdagen til at fungere.

Betingelserne for at være omfattet af personkredsen er ikke detaljeret beskrevet i reglerne. Fastlæggelsen af personkredsen er således i høj grad foretaget gennem afgørelser i kommuner, de sociale nævn og Ankestyrelsen.

Principafgørelse fra 2007 førte til restriktiv praksis

I juli 2007 udsendte Ankestyrelsen principafgørelsen C-27-07. I denne afgørelse blev det afgjort, at ansøger ikke var omfattet af personkredsen, da hun uanset en varig lidelse i overvejende grad selv kunne varetage den personlige pleje, deltage i indkøb og i et vist omfang deltage i opgaver, hvor hun kunne sidde ned.

I en række kommunale afgørelser blev C-27-07 efterfølgende tolket sådan, at der var tale om en stramning af praksis vedrørende personkredsen.

Tydeliggørelse af kriterier for personkredsen i 2009

Pr. 1. december 2008 blev der gennemført en lovændring med det sigte at bringe kommunernes praksis på merudgiftsområdet i overensstemmelse med tidligere praksis.

Ankestyrelsen udsendte den første principafgørelse efter de nye regler i sommeren 2009. Den blev i efteråret afløst af 3 nye principafgørelser, der klart belyser retstilstanden efter de nye regler.

Det er i disse afgørelser blevet præciseret, at afgørelserne skal baseres på en samlet helhedsvurdering af ansøgerens funktionsnedsættelse. Det er ansøgerens evne til at fungere i det daglige, der skal vurderes.

EL-SCOOTERE – HJÆLPEMIDDEL ELLER FORBRUGSGODE?

Der ydes støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder til borgere med varigt nedsat funktionsevne, hvis hjælpemidlet eller forbrugsgodet i væsentlig grad kan afhjælpe følgerne af funktionsnedsættelsen eller i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse, eller hvis det er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

Afgrænsningen mellem hjælpemidler og forbrugsgoder flytter sig i takt med den almindelige samfundsudvikling.

Støtte til *hjælpemidler* gives uden egenbetaling for borgeren
Støtte til *forbrugsgoder* gives som hovedregel med tilskud svarende til 50 % af prisen på et standardprodukt.

Ved en principafgørelse i slutningen af 2008 (C-42-08) fastslog Ankestyrelsen, at en trehjulet el-scooter ikke længere skulle anses for et hjælpemiddel men som et forbrugsgode, da den i dag fremstilles og forhandles bredt med henblik på forbrug til især den ældre eller mindre mobile del af befolkningen.

Afgørelsen blev fulgt op af en artikel i Nyt fra Ankestyrelsen i foråret 2009 (2009:2), hvor det bl.a. blev slået fast, at el-scooteren skal bevilges uden egenbetaling, når den udelukkende fungerer som et hjælpemiddel for pågældende.

Afgørelsen og artiklen gav henover sommeren og efteråret 2009 anledning til en række folketingsspørgsmål og henvendelser til ministeren fra fx interesseorganisationer samt medieomtale.

Ankestyrelsen har behandlet nye sager for at præcisere gældende praksis

Kommunerne synes i et vist omfang at have efterlevet Ankestyrelsens udmeldinger på forskellig vis, hvilket for enkelte kommuners vedkommende medførte en utilsigtet stramning af praksis.

Ankestyrelsen har derfor ultimo 2009 antaget og behandlet nye sager om el-scootere for at tydeliggøre og præcisere gældende praksis herunder at sikre ensartet praksis i kommunerne.

I februar 2010 traf Ankestyrelsen afgørelse i tre principalsager, hvor styrelsen vurderede, at en el-scooter udelukkende fungerede som et hjælpemiddel for borgeren grundet borgerens meget begrænsede gangdistance.

8 Arbejdsmiljø

ARBEJDSMILJØKLAGENÆVNETS ARBEJDSOMRÅDE

Arbejdsmiljøklagenævnet - *AMK* - behandler klager over de afgørelser, som Arbejdstilsynet træffer efter tilsyn på private og offentlige arbejdspladser.

AMK behandler også leverandørsager i de tilfælde, hvor en leverandør klager over påbud med krav om, at levering eller markedsføring af tekniske hjælpemidler, personlige værne-midler eller stoffer og materialer standses eller tilbagekaldes fra markedet.

Andre afgørelser kan fx være i form af afslag på anmodning om dispensation eller forlængelse af en frist for efterkommelse af påbud.

Fra psykisk arbejdsmiljø til rygning på værtshuse

AMK's arbejdsområde dækker altså bredt over hele arbejdsmiljølovgivningens område samt lov om røgfri miljøer. Det kan fx være:

- Krav om afskærmning af maskiner og andre tekniske hjælpemidler
- Psykisk arbejdsmiljø, fx krav i forhold til risiko for vold eller for stor arbejdsmængde
- Krav til en arbejdspladsvurdering
- Krav om dagslys og kompetencen til at stille krav herom
- Krav om toiletter og særskilte omklædningsrum ved særligt forurenende arbejde
- Krav om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere
- Forbud mod rygning på værtshus

Klageinstans for rygeloven

Som noget nyt behandler *AMK* klager over de afgørelser, som Arbejdstilsynet træffer efter tilsyn med de institutioner, som er omfattet af loven, såsom arbejdspladser, institutioner og skoler for børn og unge, uddannelsesinstitutioner, indendørs offentlige lokaliteter, kollektive transportmidler og serveringssteder.

Sagerne om røgfri miljøer kom på nævnets dagsorden, da Folketinget i 2007 vedtog lov om røgfri miljøer, som trådte i kraft den 15. august 2007.

Arbejdstilsynet begyndte først i 2008 at give påbud om røgfri miljøer. Antallet af klagesager om røgfri miljøer var 10 i 2008 og 14 i 2009.

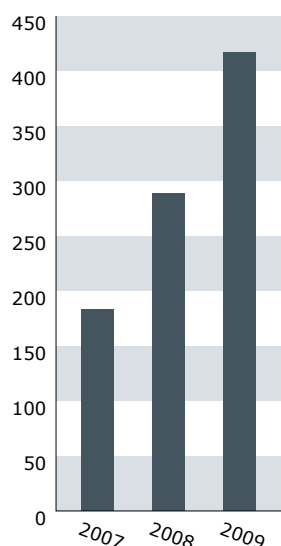
44 % flere oprettede sager i 2009 i forhold til 2008

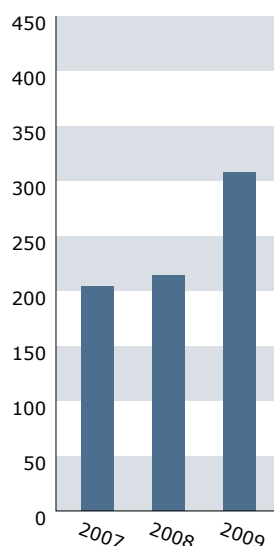
Flere sager i 2009 end tidligere på hele nævnets område

Antallet af oprettede sager i 2009 er steget 44 % siden 2008, og antallet af afgjorte sager er også steget markant:

Modtagne sager

Afgjorte sager

Omgørelsesprocenten steg i 2009

I 2009 var omgørelsesprocenten på 41 % i forhold til 35 % i 2008. Nævnets høje omgørelsesprocent skyldes bl.a., at en række påbud om autoriseret arbejdsmiljørådgiver blev annulleret på grund af de samme gentagne fejl i påbudene.

Sagsbehandlingen er blevet hurtigere

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var i 2009 på 5,6 måneder. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var i 2008 6,2. Det er dermed lykkedes at nedbringe sagsbehandlingstiden med 0,5 måned samtidig med en øget tilgang af sager.

Nyheder i 2009

AMK har i 2009 udsendt 4 nyhedsbreve. Nyhedsbrevene beskriver 57 udvalgte afgørelser – herunder afgørelser af principiel karakter.

Nyhedsbrevene er udsendt elektronisk til ca. 4000 abonnenter. Nyhedsbrevene kan findes på www.ast.dk og nævnets nye hjemmeside www.arbejdsmiljoeklagenævnet.dk. De refererede afgørelser kan læses i anonymiseret form på Retsinformation.

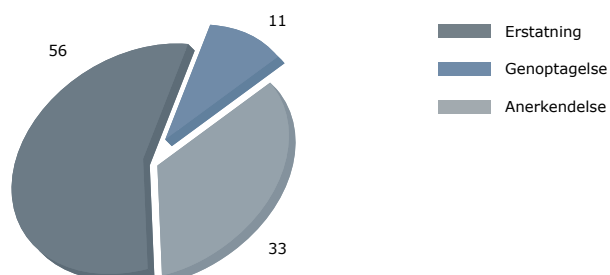
9 Arbejdsskade

ARBEJDSSKADE

Afdelingen Arbejdsskade består af 6 arbejdsskadekontorer og et fælles arbejdsskadesekretariat under ledelse af en afdelingschef.

Der er ansat ca. 130 jurister til at behandle arbejdsskadesagerne i afdelingen.

Alle arbejdsskadekontorerne behandlede i 2009 samlet ca. 16.800 klager over afgørelser truffet af Arbejdsskadestyrelsen efter lov om arbejdsskadesikring.

For at sikre en koordinering af praksis i kontorerne arbejde, er hvert af de 6 arbejdsskadekontorer specialiseret inden for en række områder på arbejdsskadeområdet. Alle kontorerne behandler imidlertid alle typer af arbejdsskadesager, som bl.a. kan omhandle anerkendelse af en skade som en arbejdsskade, godtgørelse for varigt mén, erstatning for tab af erhvervsevne og ret til dækning af behandlingsudgifter.

På tværs af Arbejdsskade deltager medarbejderne i forskellige faglige fora og ad hoc projektgrupper. Herved sikrer vi et fortsat fokus på den faglige videndeling og opretholdelse af tværfaglig koordinering.

GENOPTAGELSE

Højesteret afsagde i april 2009 (U.2009.1869H) en dom, der ændrede praksis for, hvornår en arbejdsskadesag skal genoptages inden for 5 år fra første afgørelse.

Den ændrede praksis har haft betydning for behandlingen af arbejdsskadesager i både Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsen.

Dommen vedrører borgerens mulighed for at få genoptaget sin sag i afsluttede sager om udmåling af erstatning/godtgørelse. Disse sager kan efter loven genoptages inden for 5 år, hvis der er sket væsentlige ændringer af de forhold, der blev lagt til grund for afgørelsen om, hvor meget den skadelidte kan få i erstatning.

Efter Højesterets dom er det ikke et krav, at der er sammenhæng mellem nu opståede ændringer og den anerkendte arbejdsskade. Der skal alene være tale om væsentlige ændringer, uden at disse ændringer nødvendigvis har sammenhæng med arbejdsskaden.

Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsen skal derfor ved afgørelsen om genoptagelse af en sag inden for 5 års fristen ikke foretage en vurdering af spørgsmålet om årsagsforbindelse mellem skaden og de ændrede forhold. Dommen er offentliggjort som Principafgørelse 146-09.

RETSLÆGERÅDETS ÆNDREDE PRAKSIS

I slutningen af 2006 ændrede Retslægerådet praksis, når det udtalte sig om, hvorvidt en skade skyldes borgerens arbejde. Retslægerådet ville ikke længere bruge udtrykket "overvejende sandsynligt" om en mulig sammenhæng. I efteråret 2009 kom ændringen frem i medierne.

Når sager med lægelige spørgsmål behandles i Ankestyrelsen indhenter vi typisk en lægefaglig udtalelse fra en lægekonsulent tilknyttet Ankestyrelsen. I visse tilfælde – oftest under en efterfølgende retssag – indhentes der tillige en lægelig udtalelse fra Retslægerådet.

Ankestyrelsen besluttede derfor at genoptage 25 sager, hvor Retslægerådet havde afgivet en udtalelse i perioden december 2006 til oktober 2009, og hvor der var udtaget stævning, men ikke afsagt en dom. Formålet var at undersøge sagerne igen for at vurdere, om Retslægerådets ændrede praksis havde haft betydning for sagerne.

Den ændrede praksis hos Retslægerådet fik imidlertid begrænset betydning for arbejdsskadesagerne, og kun én sag skal Retslægerådet behandle igen. I denne sag var det uklart, hvad Retslægerådet havde ment med sin udtalelse i sagen.

Ankestyrelsen mener, at det er vigtigt at få enhver tvivl om retssikkerheden ryddet af vejen. Derfor valgte Ankestyrelsen at tilbyde borgeren at få den oprindelige afgørelse genbehandlet.

10 Service og Udvikling

Afdelingen Service og Udvikling dækker over styrelsens tværgående funktioner med HR, Administration & Intern Service samt Kommunikation. Arbejdsopgaverne spænder fra personale- og kompetencespørgsmål og vores presse og formidlingsopgaver ud af huset til driften af vores bygninger og vores IT.

DIGITALISERING PÅ FLERE FRONTER

At digitalisere sagsbehandlingen og den faglige formidling i Ankestyrelsen er ikke udelukkende et spørgsmål om at "sætte strøm til sagerne".

Digital sagsbehandling

Fra 2009 overgik vi helt til digital sagsbehandling på arbejdsskadeområdet. For virkelig at høste de fordele, der er forbundet hermed, har vi i 2009 arbejdet på at kortlægge sagsprocesser og tilrettelægge de mest optimale digitale sagsgange – i første omgang for arbejdsskadesagerne – ved overgangen til digitalisering og herigennem sikre et godt sagsflow i sagsafviklingen.

Overgangen til digital sagsbehandling har også central betydning for vores dialog med de lægekonsulenter, som foretager lægelige vurderinger af sagerne.

I 2009 besluttede vi at indlede arbejdet med at opbygge et nyt intranet på en teknisk moderne platform. Formålet er bl.a., at intranettet skal kunne understøtte den faglige videndeling, samle tekniske sagsbehandlingsværktøjer og understøtte den løbende udvikling af styrelsen.

Nyt fra Ankestyrelsen går til skærmen!

Siden 1992 har vi 4-5 gange om året udsendt publikationen Nyt fra Ankestyrelsen i først papir og senere både som nyhedsmail og i papir. I 2009 vedtog vi at nedlægge Nyt fra Ankestyrelsen som papirudgave og i stedet udsende det som elektronisk nyhedsbrev 6-8 gange om året i et nyt design målrettet læsning på skærmen.

Omdrejningspunktet er stadig faglig formidling målrettet fagfolk inden for social- og beskæftigelsesområdet.

GOD LEDELSE

I 2009 blev chefgruppen enige om et nyt sæt ledelsesværdier:

- Vi har en *anerkendende* tilgang
- Vi sikrer *fagligheden*
- Vi har fokus på *udvikling*

Disse er efterfølgende blevet suppleret af 3 vedtagne koncernledelsesværdier:

- Konstruktivt intervenserende
- Insisterende positiv
- Tværgående forpligtet

Værdierne skal fremover udgøre et fælles fundament for alle chefer i Ankestyrelsen for at udøve "god ledelse". De skal samtidig give den enkelte chef rum for en vis grad af individuel ledelsesstil.

Efterfølgende har cheferne taget forskellige initiativer til at opretholde fokus på ledelsesværdierne og ledelse generelt. Blandt andet er alle chefer i ledelsesevalueringen 2009 blevet vurderet på, i hvor høj grad de levede op til ledelsesværdierne. Derudover har cheferne dannet ledernetværksgrupper med henblik på erfaringsudveksling om deres daglige ledelsespraksis og anvendelsen af ledelsesværdierne.

11 Frem mod 2010

FORBEREDELSE AF LOVINITIATIVER

Flere opgaver til Ankestyrelsen som følge af Barnets Reform

Barnets Reform betyder nye og flere opgaver til Ankestyrelsen. En del opgaver skal løses i 2010, så allerede nu er Ankestyrelsen i fuld gang med at tilrettelægge arbejdet, så vi er klar til at håndtere de nye opgaver, som reformen kaster af sig.

Reformen kommer blandt andet til at betyde, at Ankestyrelsen får yderligere beføjelser til at tage sager op af egen drift. Og at alene Ankestyrelsen og ikke længere de sociale nævn kan tage sager op. Det forventer vi vil øge antallet af især underretningssager.

Flere undersøgelser

Vi skal gennemføre flere undersøgelser på området for udsatte børn og unge. Socialministeren kan fremover bede Ankestyrelsen om at undersøge sagsforløbet i én sag i en kommune eller undersøge et antal sager i én kommune.

Mere fokus på læring fra Ankestyrelsens praksisundersøgelser

En anden opgave bliver at udvikle konceptet for vores praksisundersøgelser på området for udsatte børn og unge. Fremover skal de juridiske vurderinger suppleres med en børnesagkyndig vurdering, om hvorvidt der ved valg af foranstaltning eller i sagens forløb er taget hensyn til barnets behov eller fx særlige diagnose.

Kriminelle unge - Styrket indsats for kriminelle unge

Gennem de næste tre år skal der ske en særlig intens opfølgning og kvalitetssikring af kommunernes indsats over børn og unge, der mistænkes for at have begået vold, anden alvorlig eller gentagen kriminalitet. Ankestyrelsen skal bidrage til denne kvalitetssikring.

Det skal ske ved, at politiet fra 1. juli 2010 på baggrund af deres underretninger til kommunerne om mistanke om begået kriminalitet hos unge under 18 år, udtager en stikprøve på 300 underretninger årligt og orienterer Ankestyrelsen om underretningen.

Ankestyrelsen skal på baggrund af orienteringerne undersøge, om kommunen har foretaget det fornødne i henhold til lovgivningen i hver enkelt sag, og kan gribe ind, hvis kommunens indsats ikke lever op til kravene i serviceloven.

Ankestyrelsen vil i første halvår 2010 i samarbejde med Justitsministeriet, Rigspolitiet og Socialministeriet tilrettelægge metoden og processen nærmere.

FOKUS PÅ LØBENDE FORBEDRINGSARBEJDE FOR AT SIKRE EFFEKTIV BORGERBETJENING

Ankestyrelsen er meget bevidst om, at kort sagsbehandlingstid udgør et væsentligt element i at sikre borgernes retssikkerhed.

Derfor har Ankestyrelsen et skarpt fokus på at få nedbragt sagsbehandlingstiden for de konkrete sager, og som opfølgning på de organisatoriske ændringer i forbindelse med sammenlægningen af Arbejdsmarkedets Ankenævn og Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg er der fremadrettet iværksat en række effektiviseringstiltag med henblik på en hurtigere afvikling af de pågældende sager.

Lean

I første halvdel af 2010 gennemfører Arbejdsskade et større leanprojekt, hvor alle kontorer inddrages.

Formålet med Lean er at sikre fagligheden og den bedste mulige ekspertise, samtidig med at vi er i stand til at håndtere et stigende antal sager.

Som udløber af projektet planlægger afdelingen blandt andet at overgå til tematiseret sagsbehandling.

En anden udløber af projektet bliver systematisk at arbejde med kollega-til-kollega at udbrede gode og kvalitetsbevidste sagsbehandlingsvaner.

NYE BESKIKKELSESPERIODE FRA JUNI 2010

Den 1. juni 2010 byder Ankestyrelsen velkommen til nye beskikkede til Ankestyrelsen og Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg. De beskikkede udpeges for en 4 årig periode og kan maksimalt være udpeget i 2 perioder. Det betyder samtidig, at Ankestyrelsen må sige farvel til en række beskikkede, som ikke har mulighed for at fortsætte efter 1. juni 2010.

Ankestyrelsen prioriterer et godt og konstruktivt samarbejde med de beskikkede og ser derfor frem til at byde de nye beskikkede velkommen.

Samtidig retter vi en stor tak til de ophørende beskikkede for deres indsats og deltagelse i løsningen af de konkrete sager og derved i sikringen af den enkelte borgers retssikkerhed.

12 Nøgletal i 2009

OPGØRELSE OVER AFGØRELSE

Ankestyrelsen fik i 2009 den hidtil største tilgang af arbejdsskadesager. En stigning på 28 % i forhold til 2008, og en stigning på mere end 50 % i forhold til niveauet i årene 2003 til 2005.

Udviklingen i antallet af oprettede sager på det social- og beskæftigelsesretlige område har ligget meget stabilt sammenlignet med udsvingene på arbejdsskadeområdet. I 2007 medførte kommunalreformen en vigende tilgang af sager på området, men i 2009 steg antallet af nye sager også på det social- og beskæftigelsesretlige område, og det samlede antal var det højeste nogensinde.

Det øgede antal sager dækker bl.a. over ca. 250 sager i det nye ligebehandlingsnævn og en voldsom vækst i underretningssager på børneområdet.

Tabel 1 Oprettede sager

	2005	2006	2007	2008	2009
ARBEJDSKADESAGER					
Arbejdsskadesager (gammel lov)	8.971	5.573	4.103	2.470	3.281
Arbejdsskadesager (ny lov)	3.402	7.752	11.054	12.503	15.909
ARBEJDSKADESAGER I ALT	12.373	13.325	15.157	14.973	19.190
PRINCIPIELLE OG ØVRIGE SAGER					
1. instans	270	165	168	155	522
Ligebehandlingsnævnet*					243
Dagpengegodtgørelse ved 1. og 2. ledighedsdag	228	148	145	135	269
Ansættelsesbevis	42	17	23	20	10
2. instans	2.530	2.389	1.818	2.123	2.546
Udenlandsk pension	301	358	228	217	256
Diverse	324	225	88	111	115
Magtanvendelse	7	8	10	8	7
Børnesager	464	468	403	483	486
Underretningssager i børnesager	–	67	99	181	367
Nævnenes egendriftsafgørelser - børnesager	–	–	–	–	2
Genoptagelsessager (pension)	23	14	2	3	0
Anordninger vedr. F+B**	33	63	26	22	20
Arbejdsgivers bidrag til AES (AES)	28	5	6	0	0
Arbejdsledighedsforsikring	696	705	613	612	711
Børnepasningsorlov	3	5	10	2	4
VEU-godtgørelse	374	176	96	149	119
Beskæftigelsesindsats	2	3	0	0	2
Kompensation til handicappede i erhverv	33	21	0	0	0
Ferie	57	61	54	46	40
Arbejds miljø	185	210	183	289	417
3. instans (princielle sager)	3.088	3.035	2.039	2.534	2.882
Princip. Aktivlov	709	677	510	574	652
Service lov	837	901	610	803	901
Børnetilskud	44	49	26	39	29
Retssikkerhed	90	87	56	41	81
Pension	792	729	444	552	524
Dagpenge	461	420	313	435	595
Flexydelse	21	39	5	11	4
Boligstøtte	134	133	75	79	96
PRINCIPIELLE OG ØVRIGE SAGER I ALT	5.888	5.589	4.025	4.812	5.950
OPRETTEDE SAGER I ALT	18.261	18.914	19.182	19.785	25.140

* Inkl. overtagede sager fra Ligestillingsnævnet og Klagekomiteen for Etnisk Ligebehandling

** Omfatter: Anordning for Færøerne og lov om erstatning til besættelsestidens ofre

Tabel 2 Afsluttede sager

	2005	2006	2007	2008	2009
ARBEJDSSKADESAGER					
Ordinære arbejdsskadesager (gammel lov)	11.514	6.279	4.130	3.011	2.504
Ordinære arbejdsskadesager (ny lov)	1.215	7.495	8.869	10.926	13.658
Øvrige*	541	613	669	547	573
Bortfald	13	152	180	76	74
ARBEJDSSKADESAGER i alt	13.283	14.539	13.848	14.560	16.809
PRINCIPIELLE OG ØVRIGE SAGER					
Antagne principielle sager	346	312	233	270	226
Afviste principielle sager	2.512	2.337	1.601	2.030	2.237
Ordinære sociallovsager	404	413	288	196	197
Børnesager	397	418	392	421	454
Magtanvendelsessager	14	2	11	5	7
Underretningssager i børnesager	-	18	24	28	69
Underretningssager i børnesager (ikke møde)	-	31	54	100	239
Anordninger vedr. F+B**	35	53	32	23	20
Arbejdsgivers bidrag til AES (AES)	21	3	4	4	-
Pensionsgenoptagelsessager i møde	50	9	1	2	-
Pensionsgenoptagelsessager u.f. møde	5	0	0	0	-
Arbejdsløshedsforsikring	795	537	478	719	582
Børnepasningsorlov	3	2	9	2	4
VEU-godtgørelse	393	141	88	152	87
Dagpengegødtgørelse ved 1. og 2. ledighedsdag (møde)	223	100	65	66	107
Dagpengegødtgørelse ved 1. og 2. ledighedsdag (ikke møde)	-	-	-	-	102
Ansættelsesbevis	53	11	28	18	7
Diverse	4	1	2	0	2
Kompensation til handicappede i erhverv	50	19	4	0	0
Ferie	85	49	48	53	28
Arbejds miljø	139	170	204	214	308
Ligebehandling (møde)	-	-	-	-	62
Ligebehandling (sekretariatet)	-	-	-	-	67
Øvrige ¹	249	445	320	302	244
Bortfald	163	240	217	170	185
PRINCIPIELLE OG ØVRIGE SAGER i alt	5.941	5.311	4.103	4.775	5.234
AFSLUTTEDE SAGER I ALT	19.224	19.850	17.951	19.335	22.043

* **Øvrige** omfatter sager i alle sagskategorier, som er kontormæssig afgjort, fordi klagefristen er overskredet, den foregående instans har genoptaget sagen eller klageren har tilbagekaldt anken.

** **F+B**: Anordning for Færøerne og erstatning for besættelsestidens ofre.

Sagsbehandlingstider

Den store tilgang af sager i Ankestyrelsen har sat sagsbehandlingstiden under pres – det gælder alle vores sagsområder.

På grund af den differentierede sagsbehandling i arbejdsskadesagerne, har det dog været muligt at holde sagsbehandlingstiden for de ukomplicerede sager på ca. 2 måneder.

Tabel 3 Sagsbehandlingstider i 2009

SAGSBEHANDLINGSTID	2005	2006	2007	2008	2009
Arbejdsskadesager	6,4	5,8	5,0	6,3	5,8
Antagne P-sager	5,4	4,9	5,0	5,5	6,7
Afviste P-sager	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4
Børnesager*	2,0	2,0	2,0	1,7	1,9
Magtanvendelsessager	2,8	1,3	1,7	2,1	1,9
Øvrige sager	3,9	4,5	3,0	3,2	2,9
AMA/AMK	4,2	4,8	-	-	-
AMA**	-	-	7,1	6,9	5,5
AMK	-	-	7,4	6,2	5,6
Ligebehandlingssager***	-	-	-	-	5,3

* Undtaget underretningssager i børnesager

** Inkl. tidligere AMA-sager, som efter 1/8-09 er behandlet i Beskæftigelsesudvalget

*** Sager afgjort af nævnet og af sekretariatet

Ændring af underinstansernes afgørelser

I 2009 omgjorde Ankestyrelsen over 30 % af afgørelserne på arbejdsskadeområdet, dvs. sagerne endte med, at Ankestyrelsen ændrede den påankede afgørelse eller hjemviste spørgsmålet til ny behandling og afgørelse i den tidligere instans.

På det øvrige social- og beskæftigelsesretlige område var omgørelsesprocenten på det principielle sagsområde i 2009 over 50 % samlet.

Tabel 4 Ændringsprocenter i 2009

ARBEJDSKADE					
Principielle og Ordinære	Sager ialt	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist	Omgjorte i %
Arbejdsskadesager	16.182	11.257	2.993	1.932	30,4%
I ALT	16.182	11.257	2.993	1.932	30,4%

PRINCIPIELLE OG ØVRIGE SAGER					
Principielle sager	Sager ialt	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist	Omgjorte i %
Aktivlov	64	29	29	6	54,7%
Servicelov	91	37	51	3	59,3%
Pension	15	7	7	1	53,3%
Dagpenge	31	14	14	3	54,8%
Retssikkerhed	9	7	2	0	22,2%
Flexydelse	5	3	2	0	40,0%
Boligstøtte	9	5	3	1	44,4%
Børnetilskud	2	2	0	0	0,0%
I ALT	226	104	108	14	54,0%
Øvrige sager	Sager ialt	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist	Omgjorte i %
Børnesager	454	269	21	132	33,7%
I ALT	454	269	21	132	33,7%

2% af afgørelser blev påklaget

Ordinære sager	Sager ialt	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist	Omgjorte i %
AMA*	763	514	173	76	32,6%
AMK**	282	167	82	33	40,8%
I ALT	1.045	681	255	109	34,8%

* ekskl. 54 sager om frist og kompetence

** ekskl. 26 sager om frist og kompetence

OPGØRELSE OVER RETSAGER

Af Ankestyrelsens mere end 22.000 afgørelser i 2009 blev 507 sendt videre til domstolene. Dvs. 2 % af afgørelserne blev indbragt for domstolene.

Retssager på børneområdet

Over 400 af de i alt 507 retssager anlægges af forældre, der er uenige i en afgørelse om tvangsanbringelse af deres barn, eller af forældre, som er utilfredse med en afgørelse om betingelserne for samvær med deres anbragte barn. Det høje antal skyldes den særlige adgang til at få prøvet disse afgørelser ved domstolene.

Mere end hver tredje byretsdom om tvangsmæssige foranstaltninger på børneområdet prøves også i landsretten.

Tabel 5 Oprettede retssager 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
BYRETSSAGER I ALT	-	239*	324	368
Arbejdsskadesager	-	74	86	73
Principielle sager	-	4	1	1
Ordinære Servicelovssager	-	1	0	0
AMA/AMK	-	1	0	0
Børnesager	-	151	225	270
Underretningssager	-	6	11	20
Øvrige sager	-	2	1	4
LANDSRETSSAGER I ALT	394	57	104	134
Arbejdsskadesager	110	18	17	8
Principielle sager	7	3	2	1
Ordinære Servicelovssager	2	0	1	0
AMA/AMK	3	0	0	0
Børnesager	264	34	82	120
Underretningssager	6	0	0	4
Øvrige sager	2	2	2	1
HØJESTERETSSAGER I ALT	10	12	15	5
Arbejdsskadesager	6	10	13	3
Principielle sager	1	2	0	1
Ordinære Servicelovssager	0	0	0	0
AMA/AMK	1	0	1	0
Børnesager	1	0	0	0
Underretningssager	0	0	0	0
Øvrige sager	1	0	1	1
OPRETTEDE RETSSAGER I ALT	404	308	443	507

* 2007 var første år Ankestyrelsens afgørelser kunne indbringes for byretterne.

Tabel 6 Oprettede og afsluttede retssager i 2009

	Oprettet	Afsluttet
BYRETSSAGER I ALT	368	318
Arbejdsskadesager	73	50
Principielle sager	1	0
Ordinære Servicelovssager	0	0
AMA/AMK	0	0
Børnesager	270	246
Underretningssager	20	18
Øvrige sager	4	4
LANDSRETSSAGER I ALT	134	142
Arbejdsskadesager	8	29
Principielle sager	1	1
Ordinære Servicelovssager	0	3
AMA/AMK	0	0
Børnesager	120	104
Underretningssager	4	2
Øvrige sager	1	3
HØJESTERETSSAGER I ALT	5	15
Arbejdsskadesager	3	15
Principielle sager	1	0
Ordinære Servicelovssager	0	0
AMA/AMK	0	0
Børnesager	0	0
Underretningssager	0	0
Øvrige sager	1	0
RETSSAGER I ALT	507	475

I 92 % af sagerne fik Ankestyrelsen medhold, eller sagen blev hævet. I omkring 8 % af sagerne fik Ankestyrelsen ikke medhold, eller retten nåede til et delvist andet resultat.

Table 7 Afsluttede retssager i 2009 fordelt på udfaldskoder

	Medhold**	Ikke medhold	Hævet	Andet*	Ialt
BYRETSSAGER I ALT	228	19	66	5	318
Arbejdsskadesager	13	12	22	3	50
Principielle sager	0	0	0	0	0
Ordinære Servicelovssager	0	0	0	0	0
AMA/AMK	0	0	0	0	0
Børnesager	201	6	37	2	246
Underretningssager	13	0	5	0	18
Øvrige sager	1	1	2	0	4
LANDSRETSSAGER I ALT	109	11	21	1	142
Arbejdsskadesager	11	11	7	0	29
Principielle sager	1	0	0	0	1
Ordinære Servicelovssager	3	0	0	0	3
AMA/AMK	0	0	0	0	0
Børnesager	90	0	13	1	104
Underretningssager	1	0	1	0	2
Øvrige sager	3	0	0	0	3
HØJESTERETSSAGER I ALT	4	4	7	0	15
Arbejdsskadesager	4	4	7	0	15
Principielle sager	0	0	0	0	0
Ordinære Servicelovssager	0	0	0	0	0
AMA/AMK	0	0	0	0	0
Børnesager	0	0	0	0	0
Underretningssager	0	0	0	0	0
Øvrige sager	0	0	0	0	0
AFSLUTTEDE RETSSAGER IALT	341	34	94	6	475
PROCENTVIS ANDEL	72%	7%	20%	1%	100

* 1 arbejdsskadesag delvist ændret
 1 arbejdsskadesag forlig – ændring af afgørelse
 1 arbejdsskadesag hvor sagen er henvist fra byret til landsret.
 3 børnesager afvist ved retterne pga. for sen påklage

** 66 børnesager, som er delvist ændret (afgørelse om anbringelse stadfæstet, men genbehandlingsfristen ændret)
 er medtaget i kolonnen medhold

Ankestyrelsen
Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K
Telefon: 33 41 12 00
E-mail: ast@ast.dk
www.ast.dk